

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: . . . I kor. Egy óra . I kor. 50 fill. Vidéken: . . . I kor. Egy óra . I kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .		Felelős szerkesztő: HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 48. szám.
--	--	--	---

Harminc évi haladék.

Debreczen, április 18.

A magyar miniszterek tegnap óta Bécsben vannak s ma összeültek az osztrák miniszterekkel, hogy a bank szétválasztása dolgában, a döntő tárgyalásokba fogjanak. Az ország már régóta nem hiszi, hogy ez a magyar kormány kemény csatákat fog vívni az önálló nemzeti bankért. És jól teszi, ha komolyságot, elszántságot nem tételez fel ezekről az urakról. Maga a hadvezér azzal a reménységgel vonul az ütközetbe, hogy vereséget fog szenvedni. Önálló bank tehát nem lesz, legalább most nem. Hanem azért Holók, a rettenthetetlen bankharcosok nem mutatnak csüggedést. Sőt ellenkezőleg: fenyegetőznek. De hogyan? Az intranzigens bank csoport lapjában ezeket:

— Ha ilyen képtelen és feje tetejére állított állapot bekövetkezhetnék, (t. i. ha a nemzetet gazdasági tevékenysége kifejtésében erőszakkal meggátolják) akkor nincs semmi kétség benne, hogy — ha nem is ez a nemzedék, de a ránk következő — minden eszközt megragadva, hogy ezt a lealázó és szégyenteljes állapotot megszüntesse.

A reánk következő nemzet körülbelül *harminc esztendő* múlva venné át

az ország sorsának intézését. Tehát harminc esztendő múlva fog meglakolni Ausztria azért, hogy megakadályozza gazdasági tevékenységünk kifejtését. Szörnyű fenyegetés, ugyebár! Ettől aztán megrémül a korona, Bécs, a kormány, a koalíció! És hanyathomlok rohanva hozzánk az önálló bankot, nehogy az isten szerelmére a Hollók után következő generáció harminc esztendő múlva megmutassa, hogy a magyar így megamagy, csak azért sem hagyja a jussát. Fenyegetés, terror, presszió, harc — harminc esztendő terminussal, új generációval. Pokoli humor lakozik ezekben az urakban, de valóban, nem irigyeljük őket érte. Ime, így harcolnak nálunk az önálló bankért. A fenti citátum csak egy kis részlet a tünetek tömegéből, a melyek bizonyítják, hogy éppen ott tanúsítják a legneveltségesebb magatartást, ahol a legkomolyabb, a végtelkéig való harcot várjuk.

A morál a logika, a becsület kétségbevonhatlan követelménye, hogy a függetlenségi párt ne járuljon hozzá a bankszabadalom megújításához. Morál, logika, becsület? Ti diszei a politikának, hová vesztetek a paktumos koalíció homályában? Más jelszavak ragognak most a lobbogók: Észszerűség, türelem, békeesség. Kétségtelen, hogy ezek a tulaj-

donságok is követelményei a politikának. De ezuttal nem azt jelentik, amit tartalmaznak, hanem azt, hogy *megmaradjon a kormány s a függetlenségi párt* a kormányon önálló bank nélkül is, a bankszabadalom meghosszabbítása alapján. Nyíltan s a sorok között, programbeszédekben és kormánynyilatkozatokban mindezt hirdetik, — erre céloznak. Ez a generáció nem harcolni, hanem megalkudni akar. Nem a nemzeti hősök kora ez, hanem a „koraszülött többségé”. Ez is egy finom, az alkotmányos életben egészen új meghatározás. Koraszülött többség, időelőtti kormánypárt! A modern költők szokincseiben találunk ilyen klenódiákat: az ifju Mathuzsálem, a viztelen tenger. Mintha egy nemzet akarata időelőtti lehetne! Csak az ilyen torzállapotok szülhetnek ilyen torzfogalmakat.

A hatalom birtokosai s a hatalom napsugarában sütkérezők sokkal jobban érzik magukat, mintsem hogy megint az ellenzék keserű kenyerére fanyalodjanak. Belátták, hogy nem tudják népüket az ígért földjére vezetni, hát szépen visszavezetik oda, ahol négy esztendő előtt volt. A nép oda is került a régi helyére, csak ők jutottak új helyekre, őrsemekre. Ha már nincs magyar bank, legyenek legalább őrsemek. Van-

Csók.

Írta: Gemma Lisi.

Caserta gróf, nejének halála után, két fiával visszavonult egy villácskába, melynek első emeletét már Ilde márkiné bérelte volt ki Ester leányával.

Caserta Giuliano gróf nem akart részt venni semmiféle mulatságban, de azért esztendőként mégis csak együvé kerültek lldéekkel, s kellemes csevegésben telt el az idő. A fiúk nem vettek részt ezekben az esti társalgásokban, mert Ilde márkiné nem rokonszenvezett velük.

Carlo hiu ember volt s szeretett másokat kigunyolni, egyuttal a mások rovására mulatni is. Armandót pedig embergyűlölete tette kiállhatatlanná.

Egy hónapig laktak már együtt a villában, de Ester sohasem látta őt mosolyogni, sohasem kísérte énekekkel zongorajátékát, viszont minden szavában gáncsot keresett, gáncsot lelt, s amikor lehetett, ellentmondott neki még a tudományról és az irodalomról folytatott beszélgetéseikben is.

Armando szerette a virágokat s mindennap friss csokrot viselt a gomblyukában. De nem volt rá eset, bárhogy dicsérte is virágait Ester, hogy csak egyszer is felajánlotta volna azt neki. Pedig Ester többször is elmondta önmagának, hogy dacára furesa magaviseletének Armando nagyon rokonszenves előtte.

Lassanként őszbe fordult az idő. A park fái némán hullatták leveleiket, s a mezők elvesztették zöld bársonyukat, s az ég is elvesztette mélyseges kék színét, hogy az őszi szürke, piszkos fellegeknek adjon helyet. Az Ester édes anyja pedig elhatározta, hogy a következő hétfőn visszaköltözzék a városba. Vasárnap azonban egy bucsuebédet ad ismerőseinek, s most az egyszer nemcsak Caserta gróftól hívja meg, hanem annak két fiát is.

A villa első emelete körül széles terasz terült el, melyről gyönyörű kilátás nyílt Flórenc városára. Ebéd után a vendégek mind kimentek a terraszra s apró csoportokban széledtek szét, míg fekete kávéjukat szűrőszőlgették. Csak Ester maradt egyedül.

Egy oszlophoz támaszkodott, s maga sem tudta miért, szomorú szemekkel nézett a város felé. De nem sokáig maradhatott egyedül, mert Armando is erre jött s ő a másik oszlophoz dőlve szintén a várost nézte. Először Ester haragosan hátat fordított neki, de aztán mást gondolt s hozzá fordulva szólt:

— Látja innen a mi házunkat? Hiszen annyiszor mutattam már magának onnan lentről!

Armando egy pillanatig a leányra nézett, mintha azt akarná kitalálni, vajjon nem rejlik-e titkos jelentőség ez egyszerű szavak mögött, aztán így válaszolt:

— Igaza van, Signorina, ha megmu-

tatja. Máskülönb holnap este nem tudnám innen nová küldeni a jó éjszakát! Es mennyire hiányoznék az nekem!

Armando ilyen meleg szavakat intéz hozzá Ester egészen elcsodálkozott. De feltalálta magát s újra feléje fordult:

— Legyen — mondta. — Még egyszer megmutatom, mert nem akarok lemondani arról a „jó éjszaká”-ról.

És fehér kezével arca előtt hadonászva, egyenként magyarázott meg neki minden épületet s ujjával mutatott rá minden egyes kupolára.

Hanem egyszerre felkiáltott: — Ah! — És kezét ijedten húzta vissza. Forró ajkak érintették csuklóját, s ő úgy érezte, mintha megégették volna. Halálsápadt lett, aztán egyszerre forró hullámokban öntötte el a vér az arcát. Vajjon sértés volt ez, vagy szerelmi vallomás? A kezére nézett, majd vállat vont s folytatta magyarázatát. Mikor elvégezte, mintegy fáradtan ült le a falócára, a szőlővel befutott oszlop árnyékában.

— Haragszik? — kérdezte az ifju, s szemében oly nagy volt a kétségbeesés, hogy a leány egyszerre elmosolyodott. Ránézett az ifura s válasz helyett a maga kezét az ajkához szorította, hogy megcsokolja ő is azt a helyet, amelyet az Armando ajkai érintettek.

Egy hét múlva pedig megtartották eljegyzésüket.

Végkiárulás!

A Hajdu József Piac-u. 50. szám alatti csödtőmegéből megvett áruk a mai naptól kezdve **bzeos** alul árusíttatnak. **===== A b e r e = deés**

1309/1 1-2 old.
Viepesutoból

nak is szép számmal. De lesznek még többen is. Mert az igaz hazafiakat mind meg kell jutalmaznia a nemzetnek.

Csüggedten, elkényszeredetten várja a nemzet, mint intézik sorsát a döntő napokban. Büszke Turul nem repdes magasan, tépett szárnyával csak alant kereng, ahol már érezhető a mocsár bűze s látását megrontja az országut pora. Hej, felszállana szívesen a bércek fölé, felhők közé, hogy megharcoljon a kétféjű sassal! De nem tud ám. Augurok megjósolták, hogy csak harminc esztendő múlva nő meg a szárnya meg a karma. Majd ha felnő az új generáció!

A város mult évi zár- számadása.

Százezer korona fölösleg.

Roncsik főszámvevő jelentése.

Most terjesztette *Roncsik* Lajos városi főszámvevő Debrecen város tanácsa elé a város háztartásának, valamint a házipénztár kezelése alatt álló alapítványoknak a mult 1908. évről szóló zárszámadását s ezeknek alapján — a külön kezelést alatt levő vállalatokra is figyelemmel — összeállított vagyonszámláját. A zárszámadás ékes bizonyítást tesz az elmúlt évi költségvetés *realitására*, amennyiben tekintélyes pénztári fölösleggel zárul, amely fölösleg ismét a közgyűlés bizonyos határozatainak a következménye.

A főszámvevő jelentéséből a következő adatokat emeljük ki:

Százezer korona alapítvány.

Rendes bevétel előirányozva volt: 2.818.288,40, tényleg befolyt 3.035.087,96 * 215.799,57.

Rendkívüli bevétel előirányozva volt: 372.565,—, tényleg befolyt 2.825.301,51 * 2.452.736,51.

Átmeneti bevétel tényleg befolyt: 45.365,98 * 45.365,98. Összes bevétel: 5.905.755,45 * 2.714.902,05

Rendes kiadás előirányozva volt: 2.681.818,48; tényleg kiadása: 2.763.133,24 * 81.314,76.

Rendkívüli kiadás előirányozva volt: 509.034,92; tényleg kiadás: 2.651.623,80 * 2.142.588,88.

Átmeneti kiadás tényleg befolyt: 390.652,18 * 390.652,18. Összes kiadás: 5.805.408,72 * 2.614.555,32.

Többlet-bevétel: 2.714.902,05.

Többlet-kiadás: 2.614.555,32.

Különbözet mint pénztármaradvány: 100.346,73.

Ezen a mult évihez hasonló nagyobb pénztári maradvány a biz. közgyűlésnek az 1886. évi XXII. t. c. 124. § a alapján 71—1907. bkgy. sz. a. hozott s a kormány hatóságilag is megerősített határozatában leli magyarázatát.

A maradvány felosztása.

E maradványra vonatkozólag javasolja a főszámvevő, hogy a közgyűléstől a zárszámadás tárgyalása alkalmával kéresek felhatalmazás arra nézve, hogy abból

a) az erdei vasut áthelyezési s építési költsége címen 20.000 korona,

b) a cserei magfák eladási árából befolyt 55.000 korona 20 százalékának megfelelő 11.000 korona pedig erdőrevelési költség címen tétessék takarékpénztárba, hogy ezen összegek az 1910. évben rendeltetés-szerűleg felhasználhatók legyenek.

A nagyobb pénztári maradvány mellett a vagyonszámlánál is kedvező eredmény mutatkozik. A vagyonszámla összeállításánál a belügyminisztériumnak idevonatkozó rendeleteit s ezen rendelet alapján hozott 72—1907. számú közgyűlési határozat rendelkezéseit tartotta a főszámvevő szem előtt.

A zárszámadást a tanács a legközelebbi közgyűlés elé fogja terjeszteni.

Döntés előtt.

A banktárgyalások megkezdődtek.

A függetlenségi reménye.

Bécsben ma kezdődnek a döntő tárgyalások a két kormány között a bankkérdésben. A magyar miniszterek tegnap még egyszer megbeszélték a helyzetet s délután 5 órakor a császárvárosba utaztak.

A kilátások igen kedvezőtlenek. *Wekerle* miniszterelnök elutazása előtt a képviselők előtt odanyilatkozott, hogy semmi remény nincs arra, hogy az osztrák kormány engedjen és így a magyar minisztérium be fogja adni lemondását. *Kossuth* és *Apponyi* mindent el fognak követni, hogy az osztrák kabinetet me rev álláspostjának földadására bírják, de nem valószínű, hogy ez sikerülne.

Ilyenformán fennáll az a kérdés: mi lesz azután, ha a magyar kormány már lemondott? Vannak, akik szerint *Kossuth* és *Apponyi* félre fognak állni és nem akadályozzák, hogy a függetlenségi párt az önálló bankért küzdelmet folytasson. A mérsékeltebb felfogásúak azt vallják, hogy a viszonyok nyomása alatt önálló bank nélkül fuzió lesz, melynek élén a mostani miniszterek fognak állni.

A minisztertanács.

Vasárnap délelőtt 10 órakor *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter lakásán minisztertanács volt, amelyen a fővárosból távollévő *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszteren kívül a kabinet valamennyi tagja résztvett. *Apponyi* Tóth János államtitkár képviselte. A minisztertanács, amelyen *Wekerle* Sándor miniszterelnök elnökölt, néhány perccel tizenkét óra után ért véget. A hivatalos tanácskozás után, amelyről *Mánffy* Albin miniszterelnökségi államtitkár vezette a jegyzőkönyvet, a kabinet tagjai feszelen beszélgetést folytatva, még hosszabb ideig együtt maradtak. A minisztertanács a holnap Bécsben megkezdődő banktárgyalásokkal összefüggő valamennyi kérdéstről tárgyalt.

Az elutazás.

A hétfőn Bécsben a kormány között kezdődő banktárgyalásokra vasárnap délután 5 óra 5 perckor *Wekerle* Sándor miniszterelnök *Bárczy* István dr. titkár kíséretében, *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter *Tormay* Géza dr. és *Pallay* Sándor dr. titkárok kíséretében *Szterényi* József kereske-

delemügyi államtitkár, továbbá *Papp* Elek és *Teleszky* János dr. miniszteri tanácsosok, a bankkérdés magyar szakelőadóí Bécsbe utaztak *Zichy* Aladár gróf, ő felsége személye körüli miniszter vasárnap szintén Bécsbe utazott. *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter hétfőn érkezik *Eberhard*ról Bécsbe. A banktárgyalások, amelyeket a két kormány szakelőadóinak bevonásával fognak folytatni, hétfőn kezdődnek; tartamuk az eddigi megállapodások szerint két napra fog terjedni.

Egy későbbi távirat jelenti: *Wekerle* Sándor miniszterelnök *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter, *Zichy* Aladár gróf ő felsége személye körüli miniszter, *Szterényi* József államtitkár, *Papp* Elek és *Teleszky* István miniszteri tanácsosok, dr. *Pallay* Sándor, dr. *Tormay* Géza és dr. *Bárczy* István titkárok kíséretében tegnap este 10 órakor Bécsbe érkeztek. Mindannyian a magyar házban szálltak meg. *Apponyi* Albert gróf, aki a tegnapi napot *Eberhard*on töltötte, ma reggel érkezett vissza Bécsbe.

A banktárgyalások.

Bécs, április 18. Ma délután négy órakor kezdődtek meg a banktárgyalások. A tárgyalások öt óráig tartottak, amikor félbeszakították. Holnap a szakreferensek fognak tanácskozni. A banktárgyalásokat 21-en folytatják és valószínű, hogy azok szerdára vagy csütörtökre véget érnek. Budapestben nagy izgalommal várják a fejleményeket. A függetlenségi párti képviselők között erősen tartja magát az a remény, hogy az önálló bank felállítását meg fog történni.

Az iparművészeti kiállítás

Hatezer látogatója volt.

Az utolsó napok.

Az iparművészeti kiállításnak a tegnapi vasárnapon és ma is rendkívül sok látogatója volt. Előreláthatólag kedden és szerdán, a két utolsó napon is igyekeznek még felkeresni, mert szerdán délután 5 órakor bezárul a kiállítás.

Érdekes, hogy a debreceni viszonyok közt rendezett tapasztalható közömbösség ez alkalommal mennyire szűfeszült és mily nagy volt az érdeklődés. A két hét alatt kevés híján *hatezernyi látogatója volt a kiállításnak*, a jegypénztár forgalma szerint; e számban pedig nincsen benne a sok ingyenes jegy, melyet iskolák növendékei stb. közt adtak ki.

Azt lehet tehát megállapítanunk, hogy Debreczen művelt közönsége teljességgel megértette és méltányolta a kiállítás komolyságát és magas színvonalát. A vidéken első modern kiállítás volt ez de ahhoz képest meg is becsülte a közönség.

A napokban igen nagy társaságok jártak bent, Nyiregyházáról több ízben is, külön Karcagról, Kisvárdáról, Hajdusoboszlóról, Hajduböszörményből. Társaság jön át még Szatmárról is.

A kiállítás rendezője annak közlését kérte, hogy azok, akik valamit vásároltak tárgyakért április 22 en, csütörtökön délelőtt 9—12 óra között szíveskedjenek be-küldetni, mint hogy a később értékelés a kiállítás szétbontásának rendkívül sok munkájában nagyon zavaró lenne.

Legnagyobb moly kár ellen biztosító Végh Gyula szücsmester
és megóvó intézet DEBRECZEN, Piacz-utca 42. Lamprecht-palota.

A szultánt detronizálták. M megbukott a kormány A török forradalom.

A véres forradalmi örület megbukatta a szultánt és Renad basát, az ujtörökök emberét proklamálta szultánnak Konstantinápolyban óriási az öröm.

A forradalom mai eseményeiről a következő távirataink számolnak be.

A rémuralom.

Konstantinápoly, április 19. Az európai sajtóban megnyilvánult pesszimiztikus megítélése a legutóbbi napok eseményeinek és a mostani helyzetnek, valamint a közel jövőnek, úgy mint a flották előkészületeiről szóló jelentések, továbbá a hadihajók kiküldetéséről szóló hírek a kormányra és az egész lakosságra nagy hatással vannak s csak növelik a félelmet s az itt általában uralkodó pesszimizmust. Katonai körökből vett jelentések szerint az elmúlt héten 220 ifjú török tisztet ölt meg a legőnyesség. Ezek az állítások azonban természetesen ellenőrizhetetlenek. Az Ikdám jelenti, hogy Mikilini szigetnél 14 angol hadihajó van. A diplomáciát nem lepik meg az adanai események, mert a konzuláris jelentések már hetek óta anarkisztikusnak mondták a helyzetet és komoly zavargásoktól tartottak. A mai török lapok komolyan foglalkoznak az Adana vidéki eseményekkel, hova egyelőre három-négy zászlóalj érkezett, hat pedig utban van oda. A meggyilkoltak száma igen nagy. Közöttük van a Yeni Gazette híradása szerint két amerikai hittérítő is. Mohamedánokat csak csekély számban gyilkoltak meg. A Merzinába érkezett két angol hadihajón kívül ujjabbakat várnak oda. Az örmények itt is, más vidéken is, különösen pedig a forradalmi bizottságok feletti izgatottak, ami természetesen hatással lesz magatartásukra is.

A kormány megbukik.

Konstantinápoly, április 18. A kamara elfogadta az örmény és arab képviselők egy határozati javaslatát, amely felszólítja a kormányt, adjon felvilágosítást az Adanai zavargásokról és az ez ügyben tett intézkedésekről. Elhatározták, hogy Adanába és örmények lakta ázsiai vilajetekbe táviratokat intéznek, amelyek nyugalomra és egyetértésre intik a lakosságot. A kamarában ma rendeletet olvastak fel, mely Musztafa aleppói képviselőt nevezte ki a kamara elnökévé. Képviselői körökben azt hiszik, hogy a kormány holnap megbukik, mert a mai helyzet mellett nem maradhat továbbra is kormányon.

Meggyilkolt hajóparancsnok.

Konstantinápoly, április 18. Ujjabb jelentések szerint megerősítést nyer, hogy az „Asszari Tevfik“ páncéloshajó parancsnokát Yildiz-matrókok megölték. A „Messudie“ páncéloshajó egyik tisztjének meggyilkolásáról szóló hír azonban teljesen alaptalan.

Konstantinápoly ellen.

Konstantinápoly, április 18. Macedóniából jelentik, hogy ott nagy lelkesedés és áldozatkészség nyilvánul a Kon-

stantinápolyba való vonulás iránt. Délután 40 előkelő örményből álló küldöttség jelent meg a peraszi püspökkel élén a portán és tiltakozott az adanai és tarzusi megszárlások ellen. Izzet vezérkari főnök délután különvonaton Cataldsába utazott állítólag, hogy az odaérkezett csapatokkal tárgyaljon. E csapatok elővédje állítólag már elindult Konstantinápoly felé.

Konstantinápoly, április 19. A szaloniki hadtest előcsapatai előrenyomultak és már Stambul előtt állanak. Ezen csapatok a makrikiöri hadiszergyárat megszállották. Európai magánemberek nem juthatnak el a főhadiszállításba, mert a törökök kerülnek az idegen befolyás látszatát. Egészen bizonyos, hogy a szaloniki csapatok megnyugtató kudarcot vallott. Az ujtörök-bizottság ellenfelei is bámulják a szaloniki csapatok fegyelmelzetségét s egy részük azzal a kijelentéssel tért vissza Konstantinápolyba, hogy nem folytatják az ujtörökök ellen való harcot. Hitelt érdemlő forrásból jentik, hogy nagyon sok katona fogságot kért és megneveztek azokat, kik őket lázadásra bírták. Több képviselő volt tegnap a zendülők kaszárnyáiban s megmagyarázták a katonáknak, hogy a testvérek közötti harcot kerülni kell. Vasárnap reggelig kö ülbelül 6000 katona volt együtt Csataldsában. Ma éjjel még 3 katonavonat érkezik 100 emberrel. Az utolsó vonaton jön Enver bég.

A szultánt elcsapják.

Konstantinápoly, április 19. Az egész főváros az alatt a benyomás alatt van, hogy a legkomolyabb események fognak bekövetkezni, s mindenki a leglátásabb feszültséggel nézi a szaloniki csapatok előnyomulását. Általános az a vélemény, hogy a szaloniki tiszteknek az a céljuk, hogy a szultán palotáját elpusztítsák.

Konstantinápoly, április 19. Az ujtörök-bizottság követeli a szultán elmozdítását és Jussuf Izvedin hercegnek cázárra való kikiáltását.

Konstantinápoly, április 19. A szultán sorsa meg van pecsételve. Az ujtörökök győzni fognak.

Konstantinápoly, április 19. Fényesen szervezve vonulnak az ujtörök csapatok Csataldsába. Ma 4 katonavonat érkezett Csataldsába, s mára még 3 vonatot várnak Szalonikiból. Muktar basa azt kérdezte az érkező katonáktól:

— Magatokkal hoztatok az öreg teje? Mert e nélkül nem tárgyalunk.

Lemondott a szultán.

Bécs, április 19. A Neue Freie Presse ma délután 5 és 6 óra között különkiadást adott, amelyben hírül adja, hogy a szultán lemondott, illetőleg detronizálták és Renad basát kiáltották ki új szultánnak. Az ifjtörökök körében óriási az öröm. Emer bég buzdító beszédet tart az utcán. A nép ujjong és élteti az új szultánt.

A huszonötéves Iparoskör

Diszközgyűlés, kabaré, banket.

Szávay Gyula ünnepi beszéde.

A debreceni Iparoskör fennállásának negyedszázados jubileumát impozáns ünnepek keretében ünnepelte meg vasárnap.

Az ünnepek délelőtt 11 órakor kezdődtek a diszközgyűléssel az Iparos Otthon dísztermében. A diszközgyűlésen Debreczen város notabilitásai is megjelentek. Megjelentek Szávay Gyula, Lestyán Adorján királyi tanácsos, Roncsik Lajos, Aczél Géza, Szentkirályi Tivadar a keresk. és iparkamara elnöke, Jánosi Zoltán ref. lelkész, Csath Zsigmond, Dávidházy Kálmán, Debreczeni Jenő, ifj. Schwarz Vilmos, Vadon Sándor, Szöllös Dezső, Vetéssy Béla, Debreczeni Lajos stb.

A diszközgyűlést Biczó Gyula, az Iparoskör agilis elnöke nyitotta meg szép beszéddel. Majd Serly Ede díszelnök méltatta az Iparoskör negyedszázados működését, mely után Tóth János dr. titkár olvasta fel a kör 25 éves történetét. A diszközgyűlést Biczó Gyula elnök rekesztette be.

Az ünnepek második része a fényes műsoru kabaré volt a Bika dísztermében. Jelen voltak Weszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Simonffy Imre stb. Szávay Gyula mondott itt nagyhatásu ünnepi beszédet. A gyönyörű beszédből közöljük a következő részletet:

Nem kedveznek az idők a muskátli virágnak: művirágokat hord a vőfély is ma már s a szegény halottak — vaskoszorút kapnak. Ime, magának az Uristennek az ő legszebbik cikkénél hányféle kontárral kell küzdenie?

S ő, aki a világ teremtése óta gyűjti a tapasztalatokat, nem tesz törvényt ellenünk. Mert törvények törvénye, hogy örök legyen a küzdelem, örök a reményesség, örök a fiatalság és hogy a csalódást — nehogy örök legyen az is — mindig elvigyék magukkal, csendes szívökbe fektetve az öregek.

És az öregek a csalódásokat csakugyan a szívökbe fektetik, elállítják annak még a dobogását is és maguk is lehunyván szemöket, elaltatják őket szépen, csendesen.

A reménységek sohasem hálnak meg, a csalódások sohasem támadnak fel. A temető mélye telve csalódással s felszine friss élő virággal, új reménységgel. A szivek elporlanak és poraikon a csalódások száraz magvai csirázni kezdenek, kihajtának élő virágokul. Jön a fiatalság és nem lát mást, csak virágokat, a reménység virágait. Majd később keserű magba érnek ezek a virágok is, és a szivekbe temetkezve mennek ők is a többi csalódás után. Ez az életnek örök körforgása: reménység, csalódás, s újra, újra az.

Kérdezzétek meg, úgy van-e? S feleljenek a néma temetők, a rombadólt vagy félbenmaradt alkotások; holt kövek és kihavadt tüzek. S feleljetek, ti élők, kik 25 évvel ezelőtt hittetek, forró szívekkel, barna fűrtökkel és erős karokkal összelelkeztetek s akik ma remegő karokkal, szemetekben az óvatosság révedésével álltok, akiknek szívében a csalódások éré, keseredő magjának, pólyáznak ágyat régi, szebb reménységek hulló szirmai, s kiknek fején ma már a suhanó idők ezüst patinája szürküllik.

A nagyhatású beszéd után nagy sikerrel működtek közre a kabarén R. cz. Károly zenekara, a városi dalárda, Bárdos Irma, Nádor Zsiga, Nagy Vilmos, Solymossy Elek, Tóth János dr. és Kabay Kálmán.

A kabaré után társasvacsera volt, melyen számos pohárköszöntő hangzott el. A bankettet reggelig tartó, vidám táncmulatság követte.

A negyedszázados jubileum úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült.

Csak egy arasznyi földet!

Barabás Béla — Zöldi Jánoshoz.

Debreceniek az aradi vesztőhely megváltásáért.

Ismeretes az az országos arany mozgalom, amely az aradi vesztőhely megváltása érdekében indult meg. Az akció élén Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő áll, aki az országos gyűjtést szervezte.

Barabás Béla dr. ma levelet intézett Zöldy Mártonhoz, a Hazai biztosító társaság titkárához, amelyben a szent célra való gyűjtésre kéri fel és gyűjtőívet mellékel. Barabás levele így hangzik:

Tekintetes

Zöldy János Márton urnak

Debrecen.

Kedves barátom!

Csak ma juthattam hozzá hazafias kívánságodnak a teljesítéséhez és ime itt küldöm szent célunkra a gyűjtő ívet, mert sokoldalú elfoglaltságom távol tartott Aradtól és bizottságunk egészében akarta méltányolni óhajlásodat.

Mellékelem az ívet azon biztató reményben, hogy Debreczen a történelmi nevezetességű város közönsége, a te lelkesedésed és tevékenységed révén is, kivesszi méltó részét, a Golgota megváltásának szent és áldozatkész munkájából.

Arad, 1909. április hó 16.

Hazafias tisztelettel:

Dr. Barabás Béla,
ország. képviselő.

A gyűjtést azonnal megindította Zöldy János és annak első napi eredménye mindenkit meggyőzhet arról, hogy Debreczen város hazafias közönsége megtudja érteni a szent célokat és áldozni is tud értük.

Ma a következők adakoztak a gyűjtő íven: Zöldy J. M. 50 k. Györffy Aladár, Csanak József, Kontsek Géza 10-10 kor. Alföldi Takarékpénztár, Benyáts Emil 5-5 kor. Németh András 4 kor. Dr. Láng Sándorné, dr. Kiss György, Jablonczay Kálmán, Raitz Lajos, dr. Jóna Odón, Székely Ferenc, Frank Rezső, Aszmann Ferenc 2-2 kor. Király Gyula, Serly Ede, Kőlcsey Ákos, Lédig Dezső, dr. Burger Péter, Grósz Nagy Ferenc, Fehér Sándor, ifj. Kertész István, Hidvéger Miklós, Jaszensák Sándor, Trux Miklós, Kovács Mihály, Szathmáry Mihály, Hudák János, Takács Bálint, Zoltán Herman, P. Nagy Zoltán, Dávid Jakab Váradi Béla és Hoffmann Sándor 1-1 kor. N. N. 40 fillér. Összesen 122 korona 40 fillér.

Bármilyen összegű adományok Zöldy János M. (Debreczen Hatvan utcai 11 szám) címére küldendők.

A kisvasut mozdonya előtt.

A makacs öngyilkosjelölt.

Különös eset történt tegnap délután Debreczenben, a gyermekmenhely előtt. A kisvasut elé akart feküdni mindenáron egy megátalkodott öngyilkosjelölt.

Az érdekes eset a következően történt: Gyanus viselkedést tanúsított egy feldúlt külsejű ember tegnap délután a gyermekmenhely előtt. Viselkedése sokaknak feltűnt. És nem hiába. Makai István Vendég-utcai lakos a robogó kisvasut mozdonya elé ugrott. Az eset tanuinak volt még elég idejük, hogy lerántsák a sinek közül a különös viselkedésű embert.

A dolog legérdekesebb része azonban most jön. A délután folyamán az életunt még kétszer követett el hasonló merényletet az élete ellen, de mindkettőt esütörtököt mondott — a kisvasut jóvoltából.

A notórius öngyilkosjelölttel megfogadtatták a rendőrségen, hogy többé nem gondol öngyilkosságra.

A kórházi orvosok drágasági pótléka.

Szerződés a gyógyszereszekkel.

A kórházi bizottság ülése.

Ma délután ülést tartott a közkórházi bizottság. Az ülésnek több fontos tárgya volt. Elintézték a kórházi orvosok és az alkalmazottak drágasági pótlék ügyét és a gyógyszer szállításra tizenkétéves szerződést kötöttek a gyógyszereszekkel.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Az ülés megnyitása után a kórház épületében szükséges javítások ügyében Ujfalussy József dr. kórházi igazgató által tett előterjesztést tárgyalták. E szerint a szelemen gerendák a kórházban oly korhadtak már, hogy szerencsétlenségtől lehet tartani. Ezeknek sürgősen való kijavítása miatt Aczél Géza főmérnököt keresi meg a bizottság.

A második tárgy a kórházi segédorvosok alkalmazása volt. A bizottság megkereste Weszprémy Zoltán főispánt, hogy ideiglenesen erősítse meg állásában a két szigorló orvost.

A kórházi alkalmazottak 10 százalékos drágasági pótlékért folyamodtak.

Horváth Károly dr. kéri, hogy a kórházi orvosokat is részesítsék drágasági pótlékban. Elhatározták, hogy az 1910. évi költségvetésbe állítják be ezt a tételt és pedig úgy, hogy az ápolási napok díját 3 fillérral felemléik.

Ezután előterjesztette elnök, hogy a gyógyszerész testülettel a gyógyszer szállításra kötött szerződés ez év végén lejár, annak meghosszabbítása szükségessé válik.

Murakózy László kijelentette, hogy a gyógyszerész egyesület ez ügyben ülést tartott s kéri, hogy a szerződés 20 évre kötéssé tegyék. Budapesten is 20 évre kötöttek szerződést és pedig a gyógyszereszekkel, akik ellátják a kórházi betegeket a szükséges gyógyszerrel.

Ujfalussy József megjegyzi, hogy a miniszter rendelete miatt takarékoskodnak.

Körner Adolf: Lehetetlen, hogy a szegény emberek ilyen ápolásban részesüljenek. A szegénynek is ép oly joga van rendesen elkészített gyógyszerhez, mint a gazdagnak. Ha ezt nem teszi a kórház, úgy vétkezik a humanizmus ellen.

Somogyi Zoltán ajánlja, hogy a gyógyszer szállítási szerződést, miután Debreczenben 12 gyógytár van, 12 évre kössék meg.

Tüdős Kálmán dr. osztja Körner Adolf felfogását és kívánja, hogy a kórházi betegek rendes gyógyszert és ne kális vizet kapjanak. A miniszter csak a gyógyszer különlegességeken kíván takarékoságot.

Murakózy László szerint nem a betegek rovására kell takarékoskodni, hanem nagyobb ellenőrzést kell kifejteni, akkor nem fogják az ápolók a piacon az aspirint és salicilt eladni, amit a kórházból visznek el.

Hosszabb vita után a bizottság elhatározta, hogy a szerződést 12 évre megkötöti a gyógyszerész testülettel s az eddig drogueréből vásárolt szereket is gyógytárban szerzik be.

Majd a kórház 1910. évi költségvetésére került a sor. E szerint a kiadás 208,748 korona 49 fillér, a bevétel az ápolási díjakból befolyó összeg képezi. Ezután az ülés véget ért.

Színház és Művészet.

Műsor.

Kedden, „C” bérletben Király, vigjáték.

Szerdán, „A” bérletben, Király, vigjáték.

Csütörtökön, „B” bérletben, Király, vigjáték.

Pénteken, „C” bérletben, Körmenyi Margit és Kardos Géza vendégfelléptével, Három testőr, vigjáték.

Szombaton, „A” bérletben, Remény, dráma.

Vasárnap délután, bérletszünetben Felhő Klári, népszimű.

Vasárnap este, bérletszünetben, Hódító keringő, operátte.

Trilby. Vasárnap este volt M. Turcsányi Olga vendég szereplésének az utolsó napja. Erd kességet kölcsönzött az estnek, hogy dránában lépett fel ezúttal a művész nő férjével, Mariházy Miklóssal együtt. A címszerepet kreáló művész nő valóságos elragadta a közönséget. Hasonlíthatatlanul művészi Trilby volt. Végigjátszotta szerepének minden skáláját hallgatói érzésvilágán, akik elragadtatással kísérték a művész nő pompás játékát. Mariházy Miklósnak híres szerepe Szvengáli. Az egész országban elismeréssel adóznak Szvengáli alakításának, amiben talán csak Fenyvesi mulja felül. Reális színekkel festette meg a mystikus ember lelki világát. A közönség nagy lelkesedéssel adózott a művész párnak. Mellettük kijutott még a sikerből Gyöngyiné, Bércziné és Gerő Idának is.

Gyöngyiek Bőszörményben. Gyöngyi Izsó, a debreceni közönség dédelgetett kedvence és Gyöngyi Jolán vasárnap este Bőszörménybe rándultak át vendég szereplésre, a Dobos igazgató színtársulatához. Nagyon sok előkelő ember nézte végig állva az előadást, csak hogy a művész párnban gyönyörködhessek. Goldstein Számi került színre. Felesleges minden szó, minden írás — ha a Goldstein Számban van szó Gyöngyi Izsóról. Gyöngyi Jolán kreálta a fő női szerepét a darabnak. Volt szünni nem akaró taps és taps. Gyöngyiek a reggeli vonattal jöttek haza Debreczenbe.

Hangverseny a zenedében. Vasárnap este a zenedében összegyűlt előkelő közönségnek a növendékhangversenyek színelőadását messze túlhaladó műélvezetben volt része. A tehetségek, finoman kidolgozott játékok egész sorát hallottuk. Zongora, szavala, hegedű egyformán kiváló interpretálókra talált. Freund Böske Schubert egyik nehéz, mély érzésű Impromptuját adta elő meglepő művészi készséggel. Az érzés, s a bámulato-

Vanger Sándor

Batthyányi-utczal. — Telefon 216. sz.

Párisi mintára berendezett női divatszalon. Tavaszi és nyári újdonságok. Készít a legelőnyösebb á. ak mellett; alkalmi és menyasszonyi tolteteket, costumok, színházi belépőket. Gyászruhákat a legrovidebb idő alatt

ogy a gyógy-
n Debrecen-
kössék meg.
Körner Adolf
kórházi bete-
ne kális vizet
a gyógyszer
kosságot.
nem a bete-
adni, hanem
ejteni, akkor
az aspirint
rházból visz-

tság elhatá-
e megköti a
lig drogueria-
tárban szer-

költségveté-
iadás 208,748
ápolási díjak-
tán az ülés

részlet.

Király, vig-

Király, vig-

en, Király,

, Körmen-
égfelléptével,

en, Remény,

netben Felhő

ten, Hódító

lt M. Tur-
k az utolsó
az estnek,
a művésznő
nyűtt. A cim-
gal elragadta
mul művészi
pének min-
án, akik el-
sznő pompás
szires szerepe
elismeréssel
ak, amiben
. Reális szí-
ember lelki
sedéssel adó-
kijutott még
k és Gerő

en. Gyöngvi
elgetett ked-
nap este Bö-
gszereplésre,
oz. Nagyon
állva az elő-
n gyönyör-
erült színre.
írás — ha a
gyöngyi Izsó-
ndi szerepét
karó taps és
attal jöttek

en. Vasár-
előkelő kö-
nyek szín-
zetben volt
dolgozott já-
góra, szava
terprelálókra
gyik nehéz.
elő meglepő
a bámulato-

ajdonságok
nyit toltot
debb idő alatt

san könnyed technika szerencsés találko-
zása volt a műsornak ez a remekszáma. A
futamok egymásutánjában a dallam biz-
os kiemelése megtették a hatást. Valóságos
tapsvihar zugott fel e szám után. Jensen
különös, mondhatnók stilizált darabjaiból
játszottak hármat *Holländer* Olga és Er-
zsike igen szép s élénk színezéssel, összhangzó
és kidolgozott előadással. Jensen szépségeit
ilyen kifogástalan játékkal népszerűvé le-
hetne tenni. A zeneszámok között monolog-
előadásban is volt részünk. *Hajdu* Hajnal-
ának természetes bájjal, keresetlen egysze-
rűséggel művészi módon előadott monologja,
melyet az előadó maga irt meg ötletesen —
igazán osztatlan tetszést aratott. Sz. Nagy
Ida Brüll Románját játszotta meglepő kész-
séggel s részleteiben is biztos előadással.
Gál Etelka Dubois Chaconneját rendkívül
gyakorlott s tehetséges kézzel valló játékkal
adta elő. *Tikos* Etelka kifogástalan, érzés-
sel pointozott Chopin interpretációját zajos
tapsokkal honorálták. A hegedűszámokban
Hegedűs Endre magyar motívumos darabot,
Weszecky Oszkár egy Hubay opuszt ját-
szottak a crescendókban, s pianókban egy-
aránt biztos vonókezeléssel. (bzs)

Sorsolás az Istvánffy-kiállításon.
Istvánffy Gyula festőművész képműveit
sokan látogatják a Kaszinóban. — A bá-
jos festésű tájképek, amelyekből üdén árad
ki a tavaszi napsugár melege és a tél poe-
tus szépsége, nagyon sok embert vonzanak
ezeknek a művész munkáknak a megtekinté-
sére. A képműveken most sorsolás lesz.
Az eladott sorsjegyek száma, melyeket min-
den kényszer nélkül egy koronáért lehet
kapni, most meghaladta a százat. A sors-
olás holnap, kedden délután öt órakor lesz.
A nyertes választhatja bármelyik képet a
száz koronások közül vagy két képet: egy
40 és egy 60 koronást választhat. Ha pedig
a nyertes száz koronánál drágább képet
óhajt, akkor a különbözetet alku szerint ki-
egyenlítheti. Képsorsolás egyébként még
lesz a kiállításon, amennyiben a mester új
sorsolási ciklust nyit. A sorsolást akkor ej-
tik meg, ha az ujonnan eladott sorsjegyek
száma betölti a 100-at. Nagy kár volna el-
szalasztani ezt a kedvező alkalmat, mikor
ilyen olcsón lehet jutni *Istvánffy*nek a csoda-
szép képeihez. A kaszinó külsőben e hó
25-én közgyűlést tart és az addigi látogató-
soktól és vásárlásoktól teszi függővé a festő-
művész a debreceni továbbtartozkodását,
mert *Kassára* hívják kiállítást tartani.

SPORT.

Vívóakadémia Debrecenben.

Május 2-án délután öt órai kezdettel a
Royal-szálloda nagy termében vívóakadé-
miát rendez Debrecen régi, országosan ös-
mert vívómestere Sz. *Benedek* Sándor. E
vívóakadémia célja részint, hogy tanítványai-
nak haladását bemutassa, részint pedig jó
vívók részvételével Debrecen közönségét a
tökéletes vívás-sport szépségével gyönyör-
kódtesse.
A rendezőbizottság — mely 25 tagból
áll — nagy buzgalommal lát hozzá, hogy
az akadémia fényét és nivóját emelje és
ennek köszönhető, hogy Debrecen város
notabilitásai közül elég szép számban fo-
gadták el már eddig is a tiszelnökséget.
Ezen tisztségekre való felkérés egyébként
most foglalkoztatja a rendezőbizottságot,
mely az akadémia külön meghívót nem
bocsájt ki.
Az akadémiaán résztvevő kiválóbb vívók
jutalmazására tiszteletdíjakat fognak kiosz-
tani, melyeket a diszelnökök és zsűri-tagok
már eddig is felajánlottak.

Az életveszélyes játszótér.

Fapusztítás a város terhére.

A tankerületi főigazgatóság kérése.

Hónapok előtt történt, hogy a vallás-
és közoktatásügyi kormány megkereste Deb-
reczen városát, hogy a Nagyerdőn a közép-
iskolai tanuló ifjuság részére alkalmas ját-
szótérrel jelöljön ki. A közgyűlés át is
engedte a játszótér céljaira a katonai lövő-
tér háta mögött lévő területet, noha, mikor
a kijelölés történt, több felszólalás hangzott
el az'rt, mert ez a hely a gyermekekre
közveszélyes.

A tankerületi főigazgatóság a játszótér-
ret már az idén birtokába akarta venni s
megkereste az erdőmestert, hogy a
szükséges intézkedéseket tegye meg. A tan-
kerületi főigazgatóság nem óhajt egyebet,
minthogy a játszótér miatt a Nagyerdőn
6760 négyszögölnyi területen pusztítsák ki a
fákat.

Török Gábor főerdész jelentést tett a
főigazgatóság kívánságáról a tanácsnak,
mely a tegnapi ülésén foglalkozott e kér-
déssel. A tanács igen helyesen, nem ment
bele az erdőpusztításba annál is inkább,
mert a jelzett terület a gyermekekre nézve
közveszélyes. Kiderült, hogy a közeli kato-
nai lövőtérrel igen gyakran elpattanak a
golyók s megtörténhetik, hogy a játszó-
diákokat halálra is sebezhetik. *Török* Gábor
említett ilyen esetet. Egy munkás ember
karja esett áldozatul a lövőtérrel eltévedt
golyónak.

A fák kipusztítása különben is oly
összegbe kerülne, hogy ezt a tanács nem
vállalhatja. A közgyűlés határozatában még
arról volt szó, hogy csak apróbb bokrok ki-
irtásának költségeit viseli a város, de nem
6760 négyszögölnyi területet.

A maroshévi dráma.

Pártos Gyulát ellélték.

A maroshévi dráma utolsó felvonása,
Pártos Gyula mérnök ellen indított bűnpör
vasárnap délután nyert befejezést. Az eskü-
dtek maraszaló verdiktje alapján a tör-
vénszék egy havi fogházra ítélte a mér-
nököt, aki nyomban visszanyerte szabadsá-
gát, miután a bíróság kitöltöttnek tekintette
a büntetést, a vizsgálati fogsággal. A főtár-
gyalás utolsó napjáról a következőket táv-
iratozzák *Marosvásárhelyről*:

Vasárnap reggel a tárgyalást folytat-
ták. A bíróság megállapította a kérdéseket,
melyek közül az egyik a szándékos ember-
ölésre, a másik halált okozó súlyos testi
sértésre irányul, míg a mellékkérdések az
erős felindulásra és *Pártos* öntudatos csele-
kedetere vonatkoznak.

Ezután *Udvarhelyi* Dezső dr. vád-
széde következett, mely két óra hosszáig
tartott. Beszédében kiemelte, hogy nem az
érzelmi momentumokat kell nézni, hanem
igazságot kell szolgálatni s azt állítja, hogy
Pártos állapota most sem zárja ki az öntu-
datosságot, az esetről kevésbé. Kéri az eskü-
dteket, mondják ki *Pártos* erős felindu-
lásban elkövetett szándékos emberölésben
bűnösnek. Utána zágoni *Bogolla* Ferenc védő
magasröptű beszédben vázolja a két fiatal
ember végzetét. *Pártos* 23 éves korában már
mérnök volt, mindig jeles szigorlati kitün-
tetéseket eredményeztek, ambiciózus és mun-
kaszerető, míg *Giacomuzzi* tartalékos tiszt
és vagyonos magánzó. Szerinte áldozat mind-

kettő, az egyik meghalt, a másik vergődik.
A lövés dulakodás közben történt, szándék
nélkül, miért kéri védecét felmenteni. A kö-
zönség a beszéd hatása alatt hosszasan él-
jenez. A viszonzás és az elnöki rezümé
után az esküdtszék visszavonult. Délután
három órakor hirdették ki az esküdtszék ver-
diktjét, mely szerint *Pártos gondatlanságból
elkövetett emberölés vétségében bűnös*; a
törvénszék a verdikt alapján tekintetbe
véve a 92. §-t, *Pártost egy hónapi fogházra
ítélte*, amelyet azonban *kitöltöttnek vett*.
A közönség az elnököt zajosan megél-
jenezte.

HIREK

A német trónörökös Budapesten.

Fővárosi tudósítónk táviratozza: Vilmos né-
met trónörökös, a ki *Károly* román király
hetvenedik születésnapja alkalmából Buka-
restbe utazik, ma délután egy óra negyven
perckor a nyugoti pályaudvaron Budapestre
érkezett. Miután a gyorsvonat a pályaud-
varra berobogott, a trónörökös hadsége ki-
sérétében kiszállt szalonkocsijából. *Ludwig*
Gyula máv. elnökgazgató a trónörökös elé
lépett, bemutatta magát, mire a trónörökös
szívélyesen kezét fogva vele, felkérte, mu-
tassa be a fogadására megjelenteknek, majd
hosszasan elbeszélgetett az elnökgazgatóval.
Ludwig *Gyula* ezután az udvari váróte-
rembe kísért a trónörökös, ahol kíséretével
megebédelt, majd két óra negyven perckor
elutazott a nyugoti pályaudvarról. A trón-
örökösön szürke polgári uti-ruha volt, míg
a kíséretében levő tábornokok egyenruhában
voltak. Vilmos trónörökös Orsován átutazik
Romániába. Az első hivatalos fogadtatása a
román határállomáson *Verciorován* lesz.

**Megfelebbezett közgyűlési hatá-
rozat.** A legutóbbi közgyűlés tudvalevően
döntött a debreczeni kulturpalota helyére
nézve. A közgyűlés többséggel elfogadta
azt a tervet, mely szerint a kulturház a
Kossuth-utcai *Komáromi* és *Bészler*-ház
helyén épüljön. A közgyűlés határozatát
Kenezy *Gyula* dr. megfelebbezte. Erről szóló
beadványát tegnap nyújtotta be.

Homokkört—Erzsébetváros. Több
homokkerti lakos beadványt intézett a tan-
ácshoz, hogy a városrészt fejlődése céljából
csatolják Debreczenhez a Homokkörtet és
nevezzék el Erzsébetvárosnak. Miután sza-
bályrendelet intézkedik a Homokkörtől, a
tanács elutasította a kérelmet.

Vilmos császár balesete.
Bécsből táviratozzák: A Schottenringen,
a tőzsde közelében nyomtatott cédulákat
árusítanak *Corriere Israelitica* címmel,
melyeket a következő polai táviratot közlik:
Kurka A. hajóorvos, *Vin* jarki fregattor-
vos és dr. *Koll* L. *Korfuba* utaztak, hogy
Vilmos császáron műtétet hajtsanak
végre. Vilmos császár lenyelte egy hal-
nak a szálkáját, mely a tápcsatornán át
a tüdőbe jutott. A szálka nagy fájdal-
mokat és igen erős köhögési ingeret okoz.
Az orvosok Röntgen sugarakkal vizsgál-
ják a beteget, hogy a szálka pontos hel-
lyét megállapítsák, mert a gégetükörrel
a szálkát nem tudták fölfedezni. A csá-
szár környezete nagyon aggódik. A csá-
szárnak éterbefecskendezéseket adnak,

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó“ házi szappana.

1303/1 1-6 old.
Viepesutobol

hogy a fájdalomokat csillapítsák. A hír a tőzsdén is elterjedt, de nem talált hitelre. Azt hiszik, hogy az egész hír csak manőver.

— Popovics bankkormányzó eskütétele. Bécsből táviratozzák: Ma háromnegyed 10 órakor tette le Popovics Sándor dr. az Osztrák-magyar bank új kormányzója a király kezébe az esküt. Az új bank kormányzó magyar díszben jelent meg az eskütételén, ahol ott volt Wekerle Sándor dr. miniszterelnök mint pénzügyminiszter és Bilinski lovag osztrák pénzügyminiszter. Az eskümentát Papp Elek miniszteri tanácsos olvasta. Az eskütétel után a király kihallgatáson fogadta Popovics Sándort.

— Hatvanezer forintos lopás egy debreceni asszonytól. Rejtélyes lopás és okirathamisítás ügyében folytat vizsgálatot a budapesti rendőrség. Mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma déli előtt a királvi ügyészségen feljelentést tett egy gazdag debreceni asszony, Kálai Jánosné Szádeczky Anna, hogy a Hazai első takarékpénztárnál betétkönyvben elhelyezett hatvanezer forint pénzt tud'a nélkül kivették. A budapesti rendőrség az ismeretlen tettesek ellen lopás és okirathamisítás címen megindította a vizsgálatot.

— Apagyilkos fiu. Szatmárnémetiből táviratozzák. Ma délután Balogh Sándor birtokosnak András nevű fia megfojtotta az apját. A fiu rossz léhon állt az anyjával, folyton az örökségét kérte tőle, amit Balogh nem akart kiadni. A fiu a gyilkosság elkövetése után az apját az istállóban felakasztotta hogy a gyanút elterelje magáról. A csendőrség letartóztatta a gyilkos fiut.

— A debreceni családi dráma. A debreceni Csonka-utcai családi tragédia hőse Demjén Sándor tegnap grógvultan hazvta el a közkórházat. A szerencsétlen ember, amint megirtuk egy féltékenységi jelenetből kifolyólag megkéselte a feleségét, aztán a szívének irányította revolverét. Erős szerzése azonban megbirkózott a súlyos sebbel. Felesége már régebben felgyógyult sérüléseiből.

— Az orleánsi szűz szentté avatása. Rómából táviratozzák: A Péter-templomban tegnap délben volt Jean D'arc szenttéavatásának ceremóniája. A bazilika gazdagon fel volt díszítve. Az orleánsi püspök misét szolgáltatott. Az ünnepségen 13 kardinális, 60 francia és számos külföldi püspök, az alenconi herceg, a pápa hozzátartozói, 30000 francia zarándok és sok ezer olasz hívő voltak jelen. A szent atya este az új szent tiszteletére tartandó istentiszteleten részt vett.

— A püspökladányi öngyilkosság. Megirtuk pár nappal ezelőtt, hogy Püspökladányban öngyilkossá lett Kéri Sándor gazdálkodó. Az öngyilkossá lett gazdálkodó családja annak közlésére kért fel bennünket, hogy Kéri Sándor buskomorsága miatt lett öngyilkos.

— Gyermektragédia. Rémes szerencsétlenség történt tegnap Felsőjózsan. Mint onnan a debreczeni kir. ügyészségnek jelentették, Bak István felsőjózsai lakos kis fia tej helyett marólugot ivott. A kis gyermek rettenetes kinokat szenvedett. A méreg a belső szervezetét teljesen összeroncsolta. Alig pár órai szenvedés után meghalt. Az előljáróság telefonon értesítette az ügyészséget, mely a nyomozást elrendelte. A vizsgálat kiterjed a gondatlan anyára, aki nem ügyelt a gyermekére.

— Házasságok. A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő pár

jelentkezett házassági kihirdetés végett: Hegedűs Sándor—Takács Zsuzsánnával, Király József—Szabó Sárával, Kiss Lajos—Bartha Zsófiával, Major József—Karmacsin Juliánnával, Dobó József—Tulipánt Rózával, Mónus András Beneskö Gizellával.

— Férfi női ruhában. Érdekes fogást csinált tegnap a debreczeni rendőrség. Egy olyan hölgyet fogott el, akiről kiderült, hogy a legkevésbé sem hölgy. Valami zsebmetszésen csípték rajta a furfangos és ravasz jómadárt, aki rögtön el is áult mint afféle jól nevelt hölgyhöz, ez persze már illik is. Ez lett veszte. A kórházban kiderült a turpisság. Jakobovits Józsefnek hívták és győri illetőségű szakács volt a nő. A rendőrség letartóztatta a női ruhában járó veszedelmes zsebmetszőt.

— Vásári alakok. A debreceni vásár nemcsak nagvságáról nevezetes, hanem arról is, hogy ilyenkor a fél Magyarország leghirhedebb tolvajai, betörői és zsebmetszői kerülnek össze. Két veszedelmes csirkefogót tartóztatott le vasárnap a rendőrség. Kohn Herman a Széchényi-utcán Nagy Ferenc debreceni lakossal találkozott, aki két éves kis leányával sétált a vásáron. Kohn leütötte a kis leány kalapját s udvariasan felkapta. Mikor az apa is a kalap után nyult, nagy ügyesen Kohn az aranyláncát akarta leakasztani, de Nagy észrevette, hogy a mellényén kotorásznak, rögtön tisztában volt a helyzettel s az ügyes tolvajt átadta a rendőrnek. Balog Éva számtalanszor büntetett tolvajná, aki Debrecenből örökre ki van tiltva. Most megint visszatért s több sátorban lopott. Rajtakapták s bevitték a bünygyi osztályra.

— Véresre vert kőműves. A laci-konyha mulatozásnak meg van áldozata Brüfeld Farkas kőműves segéd személynében, akit Katona Elek és társai úgy agyba-főbe vertek, hogy most élet és halál között van a közkórházban. Valami csekélységen veszték össze a legények. A rendőrség megindította az eljárást a verekedő legények ellen, akik mámoruk után valószínűleg a hűvösön fognak felébredni.

— Lopások a vásárban. Sipos Mihály gazda pénzes erszényét ismeretlen tettes kilopta a zsebéből. A rendőrség keresi az ismeretlen zsebmetszőt. — Borbély Andrásné is érzékenyen károsította meg egy zsebmetsző, aki összes pénzét, mintegy 26 koronát — lopta ki a zsebéből egy kávémérésben.

— A nap halottal. A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Tóth Mária ref. 55 éves, Horváth István ref. 82 év s, Kovács Péterné ref. 87 éves, Borza Julianna ref. 2 hónapos, Bánkyai György ref. 52 éves, Fülep Mária ref. 8 hónapos, Orgován János ref. sertéskezeskedő 43 éves, Fisch Sámuel izr. férfisزابó segéd 27 éves.

— Kugler (Gerbeaud) cukorkák eredetiomagolásokban gyári árban kaphatók Hegedűs és Sándor cég főraktárában, Kossuth utca 11

— Kugler (Gerbeaud) cukorkák főraktára Kottseck Gézárnál.

— Kolibri szivarkahüvely különleges szópakával feltétlenül izelje meg mindenki kapható Harmathyánál Fűvészkert-u. 14.

— A Hajdu-féle boltberendezés eladó. Értekezhetni Békés Lajosnál,

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest. 1909. április 18.

Készáru 10-el olcsóbb.	
1909. októberi buza	11.70—71
1908. májusi buza	14.0—11
1909. áprilisi buza	10.35—36
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	9.19—20
1909. áprilisi rozs	9.84—85
októberi zab	7.75—76
1908. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	8.90—91
1900. májusi tengori	7.45—46

Eladó
egy 4 lóerejű jókarban levő
légszeszmotor
Megt. kinthető Debreczen sz. kir.
város könyvnyomdájában.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! a nagy alkalmi vásár!
Megérkezett a tavaszi idényre minden a mi legszebb, legelegánsabb, úgy szövetekben mint selymekben.
Óriási választék a legutolsó divat sz.rinti Costüm, Blouse és pongyola kelmékben. Gyönyörű mosó Francia gyapju delaineiben.

Valódi angol Zephirek és ruha vásznak, kretonok batiztok. Arany és gumidv különlegességek. Gyönyörű ajour és sima női harisnyák, elegáns remek csipke és selyem blousok, férfi és női fehérneműek, gyermek harisnyák, selyem zsinórok és sujtások minden színben. Szőnyegek csipke és szövet függönyök, ágy garnitourák, mindenféle divat czikkek, Saját készítésű paplanok, valódi lenvásznak és madepolai Shiffonok minden czik meglepő olcsó árban szerezhető be.

Molnár V. J. és Társa fiókja
Kossuth és Batthány-u. sarok színházzal szemben.

Van szerencsém a n. é. hölgy közönség becses tudomására adni, hogy **Debreczenben**
Darabos-utca 28. szám
alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő angol és francia
női ruhakészítő divattermet
nyitottam, ahol is elvállalom ezen szakmába tartozó összes munkák készítését a legrövidebb idő alatt s **olcsó árak mellett.**
A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve,
vagyok mély tisztelettel
Várad József,
női szabó.

Kinél rendeztessük be lakásunkba villanyvilágítást?
Földvári L.
első debreczeni elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalatánál
Kossuth-utca I. sz.
Telefon 168. szám.
Költségvetések díjtalanul.

an levő
tor
sz. kir.
ában.

Vigyázz!
vásár!

yre minden
b, ugy szö-

tolsó divat
pongyola
6 Francia

ruha vász-
ny és gumi
rű ajour és
emek csipke
női fehérne-
lyem zsinó-
en. Szőnye-
k, ág garni-
rkek, Saját
vásznak és
czik meg-
be.

sa fiókja
rok szla-

és hölgy
ára adoi,

szám
teljesen

zltó
et

om ezen
munkák
ó alatt s

llett.
g hecses

tel
sef,

kásunkba

i L.

nikal gyár
alatánál
i. sz.

talantul.

Szives tudomására hozom a n. érdemű közönségnek, hogy a tavaszi szezon be-
áltával mindenféle

anyag és festék

árakkal üzletemet ujonnan berendeztem és azokat a legolcsóbb árban becsajtom a fogyasztó közönség részére.

Festők, mázolóok

és a szakmába vágó iparosok külön árked-
vezményben részesülnek.

Araim versenyképesek bármely más cég-
gel, az árunak jó minőségéért szavatolok.

Szives pártfogást kér

Blumberger Gyula

festék kereskedő

Hatvan-u. 13.

Telefon 621.

1282-1909 szám.

Árverési kirdetmény kivonat.

A püspökladányi kir. járásbíró, mint
tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nádud-
vari tszkarepénztár és társai végrehajthatónak
Katoná Páter és társai végrehajtást szenved-
dő eleni végrehajtási ügyében a debreczeni
kir. törvényszék (a püspökladányi kir. járásbíró) ter-
ületén levő Nádudvar község határában
fekvő a nádudvari 1051. sz. betétben A. I.
1-5 sorsz. 8596. 8597. 8598. 8599. 8600. hrsz.
5 hold 875 négyszögöl területű, bodazug-
szántó rét és legelőre 2030 kor. a nádudvari
1051 sz. betétben A. II. 1-6 sor, 8601 8602
8603. 8604. 8605. 8606 hrsz. 5 hold 773
négyszögöl területű bodazugi szántó, legelő,
tanyaház, udvar és rét 2000 kor. a nádud-
vari 1051 sz. betétben A. I. 1 sor. 8576/4.
hrs. 1064 négyszögöl területű bodazugi le-
gelőre 60 kor. a nádudvari 981 sz. betétben
A. I. 1 sor. 1415 hrsz. a. 552 négyszögöl ter-
ületű 426 ösz. háza. beltelek 300 kor. a
nádudvari 981 sz. betétben A. I. 2 3. sor.
4987/1. és 4987/2. farkaskuti szántó és pedig
a haszonélvezet fantariása nélkül 3000 kor.
s a nádudvari 981 sz. betétben A. I. 4 sor.
875/128-112 ed rész felső szelencési legelő
teljeség 20 korona ezennel megállapított
kiáltási árban az árverést elrendelte és hogy
a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi
május hó 14. napjának d. e. 9 órákor
Nádudvar községében tartandó nyil-
vános árverésen azonban a megállapított ki-
áltási áron a ul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak bánat-
pénzü 130 koronát, 121 koronát, 5 kor. 20
fillért, 32 koronát, 215 koronát illetve 2 kor.
70 fill rt készpénzben vagy az 1881 évi 60. t.
c. 42 § ában jelzett árfolyammal számított
és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt
igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában ki-
jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött
kézhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170
§ a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átiszolgáltatni.

Püspökladány 1909. március 18 án.

Dr. Kovács kir. eljárásbíró.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen, Piacz-utca 16 sz.

Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák,
harisnyák, keztük, női és gyermek kö-
tények, gallérok, nyakkendők, csipkék
szallagok, Női-, férfi, és gyermek
fehérneműek.

Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

KÖZPONTI DROGUERIA

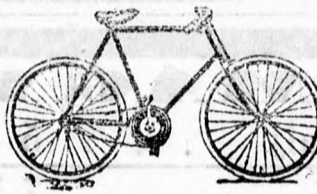
Telefon. DEBRECZEN. Telefon
Piacz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint
berendezett mentőszekrények, kötsze-
rek, desiniciálószerkek Creolin, Car-
bol, mindennemű állatgyógyászati
cikkék és műszerek. Sertés és marha
fápporok és Fluidok nagy raktára,
ugyszin én nagy választék mindenféle gumiarak-
ban, sárválókban, valamint tényképezőkhöz szük-
séges vegyszerekben.

Donogán és Somossy
Debreczen, Kistemplombazár.
Meglepő szép tavaszi újdonságok
érkeztek
Női divatkelmekben, Volle
Delaine selyem szövetek,
ruha vásznakban.
Oriási választék
: napernyőkben. :

Költöztetést

6-7-8 mé^teres butorkocsival, valamint féderes stráf-
kocsival helyben és vidékre
legjutányosabban elvállal
Müller H. és Fia szállító
Telefon 108. Piacz-utca 77. Telefon 108.

Kerékpárook

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szán-
dózik venni, saját érdekében keresse fel cé-
gemet, hol olcsón gyári árban szerezhethet be mindent.
Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásáriásokat és javításo-
kat kedvező fizetési feltételek mellett eszközök. Varrógép, gramophon és
villamossági cikkek raktára és mindezek javítása

B. pártfogást kérve, tisztelettel **Geller Henrik,** ezelőtt Geller és Németh
Debreczen, Hatvan-u. 8.

Tavaszi idényre

Férfi-, fiu- és gyermek ruhák

óriási választékban megérkeztek.
Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Grünfeld Adolf és Társa

DEBRECZEN,

Kistemplom mellett, (sarek bolt.)

Csak e hó végéig tart még

a végeladás az Ernyőgyárban

Piacz-utca 28.

miért is a még meglevő készlet minden árban eladatik.

Viszont elárúsítóknak nagy árengedmény.

Az úvegszekrények üzleti berendezés olcsón eladó.

MERKLER SOMA, Piacz-utca 28.

1309/1 1-2 old.
Viepesutoból

Női czipőket **Telefon 602.** **Férfi czipőket**
 nagy választékban, nagyon olcsón

csak GLÜCK EDE
 czipő üzletében vehetünk

☛ **Kossuth-utca sarkán. A kistemplommal szemben.** ☛
Tessék meggyőződni!

Gyermek czipőket **Telefon 602.** **Flu czipőket**

Apró hirdetések

Hetes fiu felvétetik cím a kiadóhivatalban.

Plissirozás, gouwerirozás, mindennemű lera kott szoknyák készülnek Iklódy Jánosné gouwerirozó intézetében Csapó-u. 63.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinék saját érdeke, hogy e y próba bevásárlást eszközöljön. Tisztelt! Kaiser Salamon.

Gépsz fürdőhelyre azonnal felvétetik cím Rác József Szalkai-utca 7.

Egy sarga ruganyos kocsi, két lora való és egy fekete 3 üléses egygyes fogatú ruganyos kis kocsi eladó. Bővebbet Teleki-u. 16 szám alatt.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

Eladó egy fél nyilas szőlő a Bodán. Érkezhetni lehet új Mórtelep 1488 sz. alatt Szűcs Imrénéi Debreczen.

Egy kiló parket máz 1.20, egy doboz lióleum 65, egy kiló firnász 42, egy kiló terpetin 36, Glück Péterfia-utca.

Hatvan utca 7. szám alatti üzlethelyiség azonnal kiadó és a berendezés jutányos árban eladó Polák Zsigmond.

Hatvan utca 40. sz. a. istá 15, kocsisz'n és szerszamos kamara kiadó.

Mester utca 33. sz. háznál levő raktár május 1-től kiadó. Értekezhetni tulajdonosnál Rákóc y-u. 25.

CZIGARETTAZÓK!
 100 db. hüvely nikotin mentes:

Kip. kop " 08	Riz " 14
Tiszt. " 10	Paraf. " 14
Délihá b " 12	Arany " 20
Kulibr. " különlegesség 16 k.	

Kapható: **HARMATHS** szivarkahüvely különlegességek főraktárában Debreczen füvészkert ü. 14.

Telefon 632. HALMÁGYI Telefon 632.

Fehér és ecrü színű vászonalj	5 frt.	Halmágyinál
Fehér csipke kabát	7.50	Halmágyinál
Lüszter köpeny hosszú sötétkék	7.50	Halmágyinál
Vászon ruha minden színben alj és blouz 10.-		Halmágyinál
Vászon köpeny hosszú drapp szín	5,-	Halmágyinál
Pongyola divatszinekbek mosó	4.-	Halmágyinál
Csipke blouz divatos	4.-	Halmágyinál

Costümök, felöltök, cimonák, utazó és séta kabátok, porköpenyek, csipke, selyem és angol szövet blousok óriási választékban.

„Ottomán selyem palettók.”
 Gyászruhák, gyászaljak és gyászblouzokban nagy raktár.

Szolid olcsó árak. Előzékeny pontos kiszolgálás. Külön mérték osztály.

Halmágyi Sámuel
 női és leány felöltök legnagyobb áruházában Piacz-u., a főpostával szemben.

Magyar ember csak ma yar ás ányvizet ig ok!

Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli részvénytársaság
 Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbag ellen	Borhegyi, hughajtó	Horgász, étvágygerjesztő
Borszéki Fokut, az ásványvizek királya	Boholl, udító viz	Kasson-Salutaris
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen	Előpatoki, sárgaság ellen	Répati, égvényes ásványviz
Bódeki Matild, alkális savanyuviz	Felsőrákosi Mária, légszohurut ellen	Szekely-Selters, idült gyomorbagok ellen
Baross, vesebag ellen	Hargitalliget, udító ital	Stojkai, cukorbetegség ellen

☛ Kérdezz meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványviz** gyógytatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel. ☛

Magyar ásványvizeinkkel a küldföld majdnem összes gyógyvizeit pótolhatók.

Helyi épv. Halmágyi József - Kapható mindenütt

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában. Piacz-utca 49. szám, a főpostával szemben.